

การพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

Developing a Guideline to Learning Process Effective for Schools under Jurisdiction of the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 2

วิทยา แสนแป้¹, รัฐธานี เลหาสุรโยธิน²

Wittaya Saenpae¹, Ratasa Laohasurayothin²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 และ 3) พัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดจำนวน 7 คน ระยะที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือการวิจัย จำนวน 5 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 314 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และระยะที่ 3 สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice) จำนวน 3 แห่ง ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทาง จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบประเมิน แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร มี 9 ตัวบ่งชี้ 2) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ มี 8 ตัวบ่งชี้ 3) การจัดการเรียนรู้ มี 6 ตัวบ่งชี้ 4) การวัดและประเมินผล มี 6 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master's Student Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Educational Technology Program, Faculty of Education, Mahasarakham University

ศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผล 4) การจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผล 4) การจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร มีการนำหลักสูตรไปใช้ให้ชัดเจน นิเทศ กำกับติดตาม มีการวางแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ สร้างความตระหนักในการออกแบบการเรียนรู้ ด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง สามารถจัดการเรียนการสอนได้ ฝ่ายวิชาการ มีการติดตามนิเทศผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผล มีกระบวนการวัดที่หลากหลาย ตามสภาพความเป็นจริง และมีการนำผลการวัดมาวิเคราะห์ปรับปรุง และพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป

คำสำคัญ: การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

Abstract

The purposes of this research were 1) to study The elements of Learning Process Effective for schools, 2) to study the Current Conditions and Overall Desirable conditions of Learning Process Effective for schools under jurisdiction of the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 2 and 3) to Development of a Guideline to Learning Process Effective for schools under jurisdiction of the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 2 by using Research and Development including 3 Phases. Phase 1, was the study of The elements of Learning Process Effective for schools under jurisdiction of the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 2. Phase 2, was the study of the Current Conditions and Overall Desirable conditions of Learning Process Effective for schools under jurisdiction of the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 2. And Phase 3 Developing a Guideline to Learning Process Effective for schools under jurisdiction of the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 2. The samples in Phase 1, Experts assessing the factors and indicators 7 people. The samples in Phase 2, were 5 professional of the tools research and 314 teachers of Schools under jurisdiction of the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 2, They were selected by Stratified Random Sampling. And the samples in Phase 3, were 3 Schools practices are excellent (Best practices) and 7 experts assessing the Guideline. The instruments using for data collection, consisted of the Questionnaire, the Interview Form, the Test and Evaluation Form. The statistic using for data analysis, consisted of the Percentage, Mean, and Standard Deviation.

The results were as follows:

1. The elements of Learning Process Effective for schools under jurisdiction of the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 2 of 4 elements: 1) curriculum analysis has 9 indicators 2) planning of learning management has 8 indicators 3) learning management has 6 indicators 4) measurement and evaluation has 6 indicators. The expert evaluation found is appropriate at the highest level.

2. Overall current conditions in Learning Process Effective for schools under jurisdiction of the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 2 was medium level. The elements could be sorted in descending order as: 1) curriculum analysis; 2) planning of learning management; 3) measurement and evaluation; 4) learning management, respectively. Overall Desirable conditions in Learning Process Effective for schools under jurisdiction of the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 2 was the most level. The elements could be sorted in descending order as: 1) curriculum analysis; 2) planning of learning management; 3) measurement and evaluation; 4) learning management, respectively.

3. The findings in assessment of Guideline to Learning Process Effective for schools under jurisdiction of the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 2, in term of curriculum analysis, it was found that the curriculum was clearly applied, supervised, controlled, followed up, integration learning planning was conducted, the communities were allowed to participate in instructional activities. In term of learning management planning, it created realization in correct learning design, knowledge, skill, process and learning management planning, it was able to arrange instruction, the academic section has followed up, supervised, the students has participated in selecting media and learning resources. In term of learning management, the environment and climate was charitable to learning, learning processes were diversified and importantly emphasized on students. In term of measurement and evaluation, the measurement processes were diversify as actual condition and the measurement results were analyzed, improved and developed for next academic year. The expert evaluation found is appropriate and possibility at the high level.

Keywords: Learning Process Effective, The Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 2

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ซึ่ง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา กล่าวคือ

ต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ภูมิใจในความเป็นไทยและมีความเป็นสากล อีกทั้งต้องรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน และมาตรา 39 กล่าวถึง หลักการกระ

จ่ายอำนาจทางการบริหารจัดการทางการศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ได้กล่าวถึง สิทธิและเสรีภาพในการศึกษาว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาพยากลำบาก ต้องได้รับการสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น (จันทรานี สงวนนาม. 2551: 147)

ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา การปฏิรูปการศึกษาจะสำเร็จหรือ ล้มเหลวอยู่ที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการที่คนใหม่ในการศึกษาเข้าใจทิศทางและแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นบุคคลหลักที่สำคัญของสถานศึกษา และเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรม จึงจะนำไปสู่การจัดและการบริหารสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน รัฐได้มีภาระหนักให้โรงเรียนหรือสถานศึกษา เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญยิ่ง เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานปฏิบัติ ผลการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใด ย่อมขึ้นอยู่กับปฏิบัติของโรงเรียนภารกิจหลักของโรงเรียนก็คือเป็นผู้จัดการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร บุคคลที่มีความสำคัญและมีบทบาทต่อการที่จะให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบ อย่างใกล้ชิดต่อผู้เรียน การบริหาร

งานวิชาการนับว่าเป็นหัวใจหลักของโรงเรียนเพราะวัตถุประสงค์ที่สำคัญของโรงเรียน คือ การให้การศึกษาศึกษาและฝึกอบรมเยาวชนเพื่อให้เป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคต (ธีระ รุญเจริญ. 2550: 11)

เพื่อให้การจัดการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำคู่มือการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ให้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารและจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตามโครงสร้างใหม่ และให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการไว้ 17 ด้านด้วยกัน คือ 1) การวางแผนงานด้านวิชาการ 2) การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 3) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550: 29)

สภาพความเป็นจริงโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในปัจจุบัน ยังคง

ประสบปัญหาด้านประสิทธิผลของการจัดกระบวนการเรียนรู้อยู่มาก จากคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปี การศึกษา 2559 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ โดยนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ร้อยละ 52.98 สังคมศึกษาฯ และวัฒนธรรม ร้อยละ 46.68 ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 34.59 คณิตศาสตร์ ร้อยละ 40.47 วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 4.122 ส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ร้อยละ 46.36 สังคมศึกษาฯ และวัฒนธรรม ร้อยละ 49.00 ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 31.80 คณิตศาสตร์ ร้อยละ 29.31 วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 34.99 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2560: ออนไลน์)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาหน่วยงานหนึ่ง โดยครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบ้านไผ่ อำเภอเป็ลือยน้อย อำเภอชนบท อำเภอโคกโพธิ์ชัย อำเภอมีชัยบุรี และอำเภอบ้านแฮด มีจำนวนโรงเรียน ในสังกัด 210 โรงเรียน และดูแลสถานศึกษาเอกชน จำนวน 10 โรงเรียน เทศบาล 3 โรงเรียน นักเรียน 28,686 คน ครู 1,478 คน ศึกษานิเทศก์ 19 คน และบุคลากรอื่น 52 คน ปัญหาที่โรงเรียนประสบอยู่ในด้านประสิทธิผลของการจัดกระบวนการเรียนรู้ คือ คะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2559 อยู่ในระดับต่ำ โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. 2560: 13)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่

จะการพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้เป็นแนวทางการวางแผนการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล โดยศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล คือ ผู้บริหาร ครู วิชาการ และครูผู้สอน และเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 2 จำนวน 1,731 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 2 จำนวน 314 คน กำหนดขนาด
กลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับ
ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970:
608-609) โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลาย
ขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทำหน้าที่ในการให้
ข้อชี้แนะ คำแนะนำ และประเมินความเหมาะสม
ขององค์ประกอบและตัวชี้วัด ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 7 คน

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทำหน้าที่ตรวจสอบ
เครื่องมือการวิจัย และให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข
ให้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทำหน้าที่ให้ข้อมูลใน
การศึกษาศานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best
Practice) จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถาน
ศึกษาหรือผู้แทน

2.4 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทำหน้าที่ให้คำแนะนำ
เพื่อความสมบูรณ์ของแนวทางและทำหน้าที่ประเมิน
ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง
ให้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความเหมาะสมขององค์
ประกอบและตัวชี้วัด แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอน
ที่ 1 เป็นแบบสอบถามความเหมาะสมขององค์
ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้
ผู้ทรงคุณวุฒิเขียนข้อเสนอแนะและประเด็นการ
ปรับปรุงองค์ประกอบและตัวชี้วัด

2. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพ
ที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1

ข้อมูลขนาดโรงเรียนที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงาน
ตอนที่ 2 ข้อคำถามแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและ
สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่
มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มี
ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตาม
แบบของ Likert เพื่อสอบถามระดับการดำเนินงาน
ของสถานศึกษา ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง
น้อย และน้อยที่สุด

3. แบบสัมภาษณ์ ในศึกษาศานศึกษาที่มี
วิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม จำนวน 3 โรงเรียน เป็นแบบ
สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

4. แบบประเมินเพื่อประเมินแนวทางการ
พัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้ประเมิน
พิจารณาความคิดเห็นต่อแนวทางในด้านความ
เหมาะสมและด้านความเป็นไปได้

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ
ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและ
ตัวชี้วัด ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
สังเคราะห์เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดการ
จัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล และประเมิน
ความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดโดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและ
สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการกระบวนการเรียน
รู้ที่มีประสิทธิผล นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่
ได้จากระยะที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามเพื่อถาม
สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัด
กระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล เก็บข้อมูลจาก
กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 314
คน วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล

ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล นำผลการวิจัยที่ได้จากระยะที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความต้องการ ศึกษา Best Practice จากหน่วยงานที่มีวิธีที่ดีในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล 3 แห่ง แล้วร่างแนวทางการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล ประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ค่าระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในระยะที่ 2 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI Modified) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

4. การวิเคราะห์ผลการศึกษานวปฏิบัติในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

5. การวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 29 ตัวชี้วัด คือ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร มี 9 ตัวบ่งชี้ 2) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ มี 8 ตัวบ่งชี้ 3) การจัดการเรียนรู้ มี 6 ตัวบ่งชี้ 4) การวัดและประเมินผล มี 6 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. สภาพปัจจุบันของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผล 4) การจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผล 4) การจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

3.1 ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร สถานศึกษาควร ประชุมปรึกษาหารือ ทำความเข้าใจร่วมกัน วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดสัดส่วนเวลาระหว่างสาระการเรียนรู้

รู้กับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม มีการกำหนดสัดส่วนเวลาระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม จัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการกับวิถีชีวิตของผู้เรียน จัดทำรายวิชาพื้นฐาน/หน่วยการเรียนรู้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตร จัดทำรายวิชาเพิ่ม/หน่วยการเรียนรู้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และชุมชน และจัดทำรายวิชาพื้นฐาน/หน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสาระครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด

3.2 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาควร มอบหมายให้ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้โดยเน้น ความรู้ (Knowledge:K) ทักษะกระบวนการ (Process: P) ที่สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญ รวมทั้งเจตคติ (Attitude: A) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยมคุณธรรมจริยธรรม มีตรวจสอบองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความครบถ้วนถูกต้องชัดเจน ตรงตามหลักวิชาและหลักสูตร ตรวจสอบองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถวัดและประเมินผลได้ ส่งเสริมให้ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีการและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ เติบโตตามศักยภาพบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ส่งเสริมให้ครูเลือกสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด เนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ครูออกแบบการวัดและประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ /ตัวชี้วัด ตามสภาพจริง

3.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาควรจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในขอบข่ายความสามารถของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ ตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยเทคนิค / วิธีการที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อต่าง ๆ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ได้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อและพัฒนาสื่อ ส่งเสริมให้ครูใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมตามการวางแผนการจัดการเรียนรู้

3.4 ด้านการวัดและประเมินผล สถานศึกษาควร กำกับ ติดตาม การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด สื่อนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่งเสริมให้ครูวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ส่งเสริมให้ครูวัดและประเมินผลโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายตามสภาพจริง มีการตรวจสอบ การจัดทำเครื่องมือสำหรับประเมินความรู้ และทักษะอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้ครู ใช้วิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับภาระงานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ มีการพัฒนาเครื่องมือการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และนำผลการวัดและประเมินผลไปดำเนินการปรับปรุงเพื่อพัฒนาผู้เรียน

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นแนวกรอบแนวคิดในการวิจัย พบว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศูนย์บริการ

วิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2557: 9) จำนวน 4 ด้าน คือ การวิเคราะห์หลักสูตร การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดของ มณีรัตน์ อภิวัฒนวรรณ (2559: 7) จำนวน 5 ด้าน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมสื่อและแหล่งเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมและการพัฒนาครู และการวัดและประเมินผล

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ระดับปานกลาง 2 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standards-based Curriculum) มีมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาผู้เรียน ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน และปลูกฝังสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควบคู่กันไปในการจัดการเรียนรู้อย่างสมดุล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2557: 9) สอดคล้องกับการศึกษาของสายทองพรมมา (2554: 129-140) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในพื้นที่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในพื้นที่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย

เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพการบริหารวิชาการ ด้านการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื่องจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมี ความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต การ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เกิดการเรียนรู้ได้ดีบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 3-29) ดังนั้น สถานศึกษา ผู้บริหาร และครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจตั้งเป้าหมายในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสามารถใช้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณิ โสภี (2558: 180-181) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบปัญหาเพื่อหาแนวทางพัฒนา ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ด้านหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร

3. ผลการศึกษาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุมิตรา แซ่ใจ (2559: 149-152) ได้วิจัยแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

มุกดาหาร พบว่า การวิเคราะห์หลักสูตร มีการนำหลักสูตรไปใช้ให้ชัดเจน นิตยสาร กำกับติดตาม มีการวางแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน การวางแผนการจัดการเรียนรู้ สร้างความตระหนักในการออกแบบการเรียนรู้ ด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง สามารถจัดการเรียนการสอนได้ ฝ่ายวิชาการมีการติดตาม นิตยสาร ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการวัดและประเมินผล มีกระบวนการวัดที่หลากหลายตามสภาพความเป็นจริง และมีการนำผลการวัดมาวิเคราะห์ปรับปรุง และพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน ตระหนักเห็นความสำคัญของการ

จัดการเรียนรู้ และให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกในการกำหนดและวางแผนแนวนโยบาย ตลอดจนการดำเนินตามโครงการต่าง ๆ เพื่อให้ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล

1.2 ผลจากการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านที่ต้องการให้เกิดขึ้นหรือต้องการพัฒนาสูงสุดคือ การวิเคราะห์หลักสูตร ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา ประชุมปรึกษาหารือ ทำความเข้าใจ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน ในการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา เกิดการพัฒนาต่อผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล จึงควรมีการศึกษาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การบริหารจัดการ

2.2 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *การปรับกระบวนทัศน์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจบริหาร และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: บุ๊คพ้อยท์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- มณีรัตน์ อภิวัฒนวรรณ. (2559). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (24 มีนาคม 2560). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559*. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2560, จาก <http://www.newonetestresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/Login.aspx>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. (2560). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560*. ขอนแก่น: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. (เอกสารอัดสำเนา).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. (2557). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพรรณิ โสภี. (2558). *สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุมิตรา แซ่ใจ้ว. (2559). *การพัฒนาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 608-609.